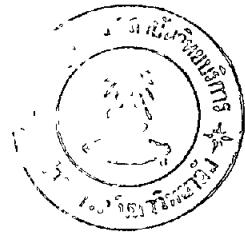

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นเครื่องมือของการพัฒนาคน ความสำเร็จของการศึกษาไม่เพียงแต่ทำให้คนมีความรู้สามารถเท่านั้น แต่หมายถึงผลการศึกษาจะต้องทำให้ผู้เรียนสามารถมีชีวิตที่ดีขึ้นสามารถดำรงตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม เป้าหมายสูงสุดของการศึกษามุ่งที่การ เสริมสร้างสังคมที่พึงปรารถนาทั้งในแง่ที่สร้างชีวิตและสังคม (ลีปพนธ์ เกตุทัต 2526: 21)

ความสำเร็จของการศึกษาขึ้นอยู่กับครู ซึ่งถือว่าเป็นผู้มีบทบาทอย่างสำคัญในวงการศึกษานอกระบบ ครูมีบทบาทในฐานะผู้ถ่ายทอดวิชาความรู้ ค่านิยมและความเชื่อทางสังคมให้แก่ศิษย์ พฤติกรรมการสอนของครูจึงแสดงออกในทางการบอกเล่า บรรยาย ส่วนพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนก็คือการนั่งฟัง จดบันทึก ท่องมัน (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2524: 124)

ต่อมาเกิดแนวคิดใหม่ทางการศึกษาว่า การถ่ายทอดวิชาความรู้ให้แก่ผู้เรียนนั้นไม่ใช่การพัฒนาความรู้ความจำอย่างเดียว เพราะลำพังความรู้ความจำอย่างเดียวยังไม่ช่วยให้นักเรียนดำรงตนอยู่ในสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลาได้อย่างมีความสุข แต่จะต้องพัฒนาให้นักเรียนให้รู้จักคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้ สามารถแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเองอย่างไม่หยุดยั้ง (กระทรวงศึกษาธิการ 2526: 11-13) กล่าวคือ ปรัชญาการศึกษาจะยึดทางสายกลาง คือจะไม่จำกัดขอบเขตเฉพาะให้ผู้เรียนมีทักษะในการอ่านออกเขียนได้ หรือคิดคำนวณได้เท่านั้น แต่จะต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบต่อกตนเอง และสังคมเป็นบุคคลที่เพียบพร้อมด้วยพลังความคิด สติปัญญา และมีสุขภาพกาย สุขภาพจิตที่ดีด้วย (วัชรวิ ทรัพย์มี 2526: 33)

เมื่อสภาพการณ์ แนวคิดทางการศึกษาและสภาพสังคมเปลี่ยนแปลงไป การจัดการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสอนของครูก็ต้องเปลี่ยนแปลงไปเพื่อให้สอดคล้องกับรูปแบบการศึกษาและพฤติกรรมกรรมการสอนของครูต้องพัฒนาตามแนวทางที่ความต้องการของหลักสูตร เช่น หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 ใ้กระบวนให้ครูต้องพัฒนาบุคลิกภาพของตนเองให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน รู้จักเลือก ปรับปรุงเทคนิควิธีสอน ทักแปลงแก้ไขวิธีสอนและจัดสถานการณ์ให้ผู้เรียนสนใจเรียนไม่เบื่อหน่าย (กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ 2524: 70)

จากสภาพการณ์ที่เป็นจริงในปัจจุบันเป็นที่ทราบกันดีว่า หลังจากการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรแล้ว พฤติกรรมการสอนของครูยังไม่เปลี่ยนแปลงตามแนวทางที่หลักสูตรต้องการเท่าที่ควร เท่าที่ผ่านมาจากการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการสอนของครูประถมศึกษาของเกื้อนเพ็ญ ฤกษ์อร่าม (2524: 82-83) พบว่าพฤติกรรมกรรมการสอนของครูยังไม่สัมพันธ์กับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและจากการศึกษาวิจัยของธีระ รุญเจริญ (2524: 54) และ บัณฑิตา ชีอกรง (2521: 54) พบว่าครูยังคงสอนโดยการอธิบาย บอกให้จด อ่านท่องจำเนื้อหามากที่สุด ไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนถามหรือแสดงความคิดเห็น นักเรียนมีโอกาสดูหรือแสดงความคิดริเริ่มน้อยที่สุด

จึงเห็นได้ว่าพฤติกรรมกรรมการสอนของครูส่วนใหญ่ยังขัดแย้งกับความคิดตามแนวการศึกษาแนวใหม่เป็นอันมาก ฉะนั้นพฤติกรรมกรรมการสอนของครู โดยเฉพาะในระดับประถมศึกษาจึงเป็นเรื่องที่น่าศึกษาเป็นอย่างยิ่ง ในปัจจุบันนี้ผู้ที่เกี่ยวข้องต่อการพัฒนาการสอนของครูในทุกระดับของการบริหารงานการศึกษาต่างตระหนักโดยทั่วกันว่า การสอนเป็นเทคนิคอย่างหนึ่งอันจะก่อให้เกิดการเรียนรู้ พฤติกรรมการสอนของครูที่ดีจะช่วยให้ผู้เรียนนำวิธีการและความรู้ไปปฏิบัติ ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม พฤติกรรมการสอนที่ดีต้องประกอบด้วย "ทักษะในการส่งความหมาย ทักษะที่ที่ดีคือผู้เรียน ความรู้ในเนื้อหาวิชา การจักรระบบของเนื้อหาวิชา ความยุติธรรมในการสอน" (อุทุมพร ทองอุไทย 2523: 7-8)

การที่ครูจะพัฒนาการสอนของตนเองได้ก็เพียงใ้คอยมั่งขึ้นอยู่กับการรู้จักสำรวจตรวจสอบถึงพฤติกรรมกรรมการสอนของตนเองอยู่เสมอ การสังเกตพฤติกรรมกรรมการ

สอนของครูนับได้ว่าเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นอย่างมากในการพัฒนาการสอนและปรับปรุงคุณภาพ (พจนันต์ สะเพียรชัย 2517: 27) ข้อมูลจากการสำรวจหรือประเมินพฤติกรรม การสอนของครูสามารถทราบได้โดยการสังเกตของผู้บริหารนักเรียน เพื่อนครู และตัวผู้สอนเอง (ไพฑูริย์ สีนลารัตน์ 2524: 187) แต่จากการวิจัยของ เซนตรา (Centra 1973: 287) พบว่าการให้ครูประเมินหรือให้ครูรับรู้ถึงพฤติกรรม การสอนของตนเองมีความเที่ยงสูงกว่าการให้เพื่อนครูและนักเรียนประเมินหรือรับรู้ นั่นแสดงให้ เห็นว่าการที่จะได้ข้อมูลมาเพื่อปรับปรุงการสอนของครู ข้อมูลเหล่านั้นควรมาจากตัวครูเอง

จากหลักการและเหตุผลตลอดจนปัญหาการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การสอนของครูจึงกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการวิจัยเพื่อศึกษาพฤติกรรม การสอนของครู เพื่อจะนำข้อมูลเหล่านั้นมาหาแนวทางในการปรับปรุง การสอนให้มีประสิทธิภาพต่อไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตการศึกษา 8 ซึ่งเป็นเขตการศึกษาที่เป็นสถานที่ปฏิบัติงานประจำของผู้วิจัยยังมีปัญหาเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนทั้งทางด้านการ และไม่ใช่วิชาการ กล่าวคือคุณภาพทางการศึกษา ยังอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าที่ควร ซึ่งทั้งนี้ ส่วนหนึ่งก็เป็นผลมาจากปัญหาด้านการ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การสอนของครูจึงกล่าว ้วย. (สพช. 2527: 168)

ผู้วิจัยจึงเห็นว่าการศึกษาดังพฤติกรรม การสอนโดยให้ครู เป็นผู้รับรู้ด้วยตนเองนั้นน่าจะเป็นแนวทางหนึ่งที่จะได้ข้อมูลตามที่มุ่งหวังและนำมาซึ่งประโยชน์ในการปรับปรุง การสอนของครูในเขตการศึกษา 8 และต่อผู้วิจัยในการออกไปปฏิบัติ งานในอนาคตก

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) ซึ่งมุ่งเสนอผลการศึกษาพฤติกรรมทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับการสอนของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 8 ความมุ่งหมายของการวิจัยจึงมีดังนี้

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการสอนของครูประถมศึกษาตามการรับรู้ของตนเอง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 8
2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนของครูประถมศึกษาตามการรับรู้ของตนเอง จำแนกตาม เพศ อายุ ประสบการณ์ในการสอน วุฒิต่างการศึกษาและสถานภาพทาง เศรษฐกิจ

สมมุติฐานในการวิจัย

ผู้วิจัย เลือกศึกษาพฤติกรรมการสอนของครูประถมศึกษาในเขตการศึกษา 8 โดยมี การเปรียบเทียบระดับพฤติกรรมการสอนจำแนกตาม เพศ วัย ประสบการณ์ในการสอน วุฒิต่างการศึกษาและสถานภาพทางเศรษฐกิจของผู้ตอบแบบสำรวจ เนื่องจากตัวแปรเหล่านี้มีความสำคัญหรือมีอิทธิพลต่อระดับพฤติกรรมการสอนของครูและเป็นที่สนใจศึกษาในงานวิจัยในครั้งนี้

จากการศึกษารายงานการวิจัยของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ในเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการศึกษาประชาบาล ใค้ยืนยันถึงตัวแปรเกี่ยวกับ เพศและวัย ประสบการณ์ในการสอน ตลอดจนวุฒิต่างการศึกษาของครูประถมศึกษาว่ามีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานของครู (2526: 32)

ผู้วิจัยจึงมีความเชื่อว่า เมื่อจำแนกสถานภาพครูตามเพศ วัย ประสบการณ์ในการสอนและสถานภาพทางเศรษฐกิจแล้ว น่าจะมีแนวโน้มว่าพฤติกรรมการสอนของครูก็จะแตกต่างกันด้วย

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงตั้งสมมุติฐานการวิจัยไว้ดังนี้

1. ครูประถมศึกษาชายกับครูประถมศึกษาหญิง จะมีพฤติกรรมการสอนที่แตกต่างกัน
2. ครูประถมศึกษาที่มีช่วงอายุที่ต่างกัน จะมีพฤติกรรมการสอนแตกต่างกัน
3. ครูประถมศึกษาที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน จะมีพฤติกรรมการสอนแตกต่างกัน

4. ครูประถมศึกษาที่มีวุฒิทางการศึกษาค้างกัน จะมีพฤติกรรมกรรมการสอนแตกต่างกัน
5. ครูประถมศึกษาที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจค้างกัน จะมีพฤติกรรมกรรมการสอนแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ข้อมูลสำหรับนำมาสร้างแบบสำรวจการรับรู้พฤติกรรมกรรมการสอนของตนเอง ได้มาจากการศึกษาค้นคว้าทฤษฎีเกี่ยวกับการสอน เอกสาร งานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการสอนหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 และเอกสารหลักสูตร ประกอบกับข้อมูลที่มาจากความคิดเห็นต่อพฤติกรรมกรรมการสอนที่ดีของผู้ที่เกี่ยวข้องทางการศึกษา ซึ่งได้แก่ ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 8
2. แบบสำรวจการรับรู้พฤติกรรมกรรมการสอนของตนเองที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจะวัดพฤติกรรมที่เกี่ยวกับการสอน 6 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านเทคนิคการสอน ด้านคุณธรรม ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณลักษณะเฉพาะในการสอน และ ด้านมนุษยสัมพันธ์
3. กลุ่มตัวอย่างสำหรับศึกษาพฤติกรรมกรรมการสอนได้แก่ ครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 8
4. การวิจัยครั้งนี้ จะศึกษาตัวแปรที่สำคัญโดยเฉพาะเกี่ยวกับ เพศ อายุ ประสบการณ์ในการสอน วุฒิทางการศึกษาและสถานภาพทางเศรษฐกิจของผู้ตอบแบบสำรวจ

ข้อจำกัดของการวิจัย

พฤติกรรมกรรมการสอนที่สำรวจโดยให้ครูรับรู้ตนเองหรือรายงานตนเอง (Self-Report) เป็นเทคนิคหนึ่งในหลาย ๆ เทคนิควิธีที่จะให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับตัวครูมาใช้ปรับปรุงการสอน ซึ่งผู้วิจัยมีความมั่นใจว่าครูจะตอบอย่างจริงจัง เพราะจะไม่เกิดผลในการประเมินใดๆ ต่อตัวครู ดังนั้น ผู้วิจัยจึงใช้เทคนิคนี้เพียงเทคนิคเดียว

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. พฤติกรรมการสอนของครู เป็นสิ่งที่รับรู้ได้จากความรู้สึกของครูเอง โดยการสำรวจหรือตรวจสอบตามข้อรายการในแบบสำรวจการรับรู้พฤติกรรมการสอนของตนเองที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
2. ข้อมูลสำหรับนำมาสร้าง เครื่องมือสามารถครอบคลุมพฤติกรรมการสอนในแต่ละด้านได้ทุกด้าน เพราะได้รับการสร้างและพัฒนาตามขั้นตอนของการวิจัยทุกขั้นตอน
3. ค่าตอบที่ได้จากแบบสำรวจการรับรู้พฤติกรรมการสอนของตนเองของกลุ่มตัวอย่าง เป็นค่าตอบที่เป็นจริงและตรงตามสภาพที่เป็นจริง
4. บุคคลแต่ละคน เป็นผู้ที่สามารถอธิบายและรายงานพฤติกรรมการสอนของตนเองได้ดีที่สุด

คำจำกัดความ

✓ พฤติกรรมการสอน หมายถึง กิจกรรม วิธีการและการแสดงออกทุกชนิดที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนของครู เป็นพฤติกรรมที่ครูแสดงออกโดยผู้อื่นจะสังเกตเห็นได้หรือไม่ได้ก็ตาม ในงานวิจัยในครั้งนี้ พฤติกรรมการสอนจะครอบคลุมพฤติกรรมใน 6 ด้านต่อไปนี้คือ

1. ด้านวิชาการ หมายถึง พฤติกรรมของครูที่แสดงว่า มีความรู้ในวิชาที่สอนตลอดจนความรู้ที่สนับสนุนการสอนและความสนใจในความก้าวหน้าทางวิชาการอย่างกว้างขวาง
2. ด้านเทคนิคการสอน หมายถึง การวางแผนการสอนตามหลักสูตร มีทักษะความสามารถในการถ่ายทอดหรือการสอนตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีวิธีการใหม่ ๆ จัดการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม
3. ด้านคุณธรรม หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงให้เห็นถึงความประพฤติที่ซื่อสัตย์ เที่ยงธรรม ขยัน อดทน พร้อมทั้งจะให้ภัยและให้ความช่วยเหลือนักเรียนอยู่ตลอดเวลา

4. **ค่านบุคลิกภาพ** หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงให้เห็นถึงความเชื่อมั่นในตนเอง การแต่งกายการพูดจาที่สุภาพ มีเหตุผล รักในอาชีพครู มีความรับผิดชอบ

5. **ค่านคุณลักษณะ เฉพาะในการสอน** หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ ความกระฉับกระเฉงในการสอนและการจัดระเบียบชั้นอย่างดี เป็นต้น

6. **ค่านมนุษยสัมพันธ์** หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสัมพันธ์อันดีกับนักเรียน ครูผู้ร่วมงาน ผู้ปกครอง ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ

การรับรู้ของตนเอง หมายถึง การรับรู้ในระดับหรือความดีในการปฏิบัติของพฤติกรรมที่เกี่ยวกับการสอนของตนเอง ซึ่งเป็นการรับรู้ในพฤติกรรมการสอนทั้ง

6 ค่าน จากแบบสำรวจการรับรู้พฤติกรรมการสอนด้วยตนเอง

ครูประถมศึกษา หมายถึง ครู อาจารย์ ที่สอนในระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษา 8

เขตการศึกษา 8 หมายถึง อาณาเขตที่รวมหน่วยงานที่รับผิดชอบในการดำเนินงานการศึกษาซึ่งแบ่งตามสภาพภูมิศาสตร์ วัฒนธรรมและปริมาณคุณภาพการศึกษา มีทั้งสิ้น 8 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ ลำพูน แพร่ น่าน ลำปาง แม่ฮ่องสอน เชียงราย และพะเยา

ขั้นตอนและวิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่าง

การดำเนินการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้ดำเนินการเป็นขั้นตอนตามลำดับ ดังนี้

1.1 **สำรวจประชากรที่ศึกษา**ในงานวิจัยครั้งนี้ ซึ่งได้แก่ ครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 8 จำนวนทั้งสิ้น

34,678 คน

1.2 คำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จากประชากรจริงโดยคิกร้อยละ 1 ของประชากรทั้งหมด โทกลุ่มตัวอย่าง 346 คน ในเขตการศึกษา 8 ซึ่งมีความคลาดเคลื่อนไม่เกินร้อยละ 5 (Yamane 1970: 886)

1.3 หลังจากได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดแล้ว จึงคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างของแต่ละจังหวัดอีกครั้ง โดยคิกร้อยละ 1 ของประชากรในแต่ละจังหวัดและเมื่อรวมทุกจังหวัดแล้วจะได้พอดีกับกลุ่มตัวอย่างของเขตการศึกษา

1.4 กำหนดการสุ่มตัวอย่างโดยใช้ทฤษฎีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายชั้น (Multi-Stage Sampling) (นิยม ปรุราคา 2518: 210-212) มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 การเลือกหน่วยตัวอย่างขั้นที่หนึ่งคือ สุ่มเลือกอำเภอในจังหวัดต่าง ๆ ในเขตการศึกษา 8 โดยการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) สุ่มมาจังหวัดละ 2-5 อำเภอ

ขั้นที่ 2 การเลือกหน่วยตัวอย่างขั้นที่สองคือ สุ่มเลือกกลุ่มโรงเรียนในแต่ละอำเภอที่ถูกเลือกเป็นตัวอย่างในการเลือกขั้นที่หนึ่ง โดยวิธีสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) เลือกมาอำเภอละ 1 กลุ่มโรงเรียน

ขั้นที่ 3 การเลือกหน่วยตัวอย่างขั้นที่สามคือ เลือกโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนที่ถูกเลือกในขั้นที่สอง โดยวิธีสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) เลือกมากลุ่มโรงเรียนละ 3 โรงเรียน

ขั้นที่ 4 การเลือกหน่วยตัวอย่างขั้นที่สี่คือ เลือกครูผู้สอนในโรงเรียนที่ถูกเลือกในขั้นที่สาม โรงเรียนละ 2-5 คน ทั้งนี้ให้พอดีกับจำนวนกลุ่มตัวอย่างของแต่ละจังหวัด การสุ่มครูที่เป็นตัวอย่างประชากรของแต่ละโรงเรียนใช้วิธีสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling)

2. การสร้างเครื่องมือ

2.1 ศึกษาค้นคว้าเอกสาร วารสาร หนังสือ รายงานการวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสอน ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ตลอดจนหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 และเอกสารประกอบหลักสูตร เพื่อนำมาประกอบการสร้างเครื่องมือสำรวจการรับรู้พฤติกรรมการสอนของตนเอง ของครูประถมศึกษา

2.2 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะหรือพฤติกรรมการสอนต่าง ๆ ที่แสดงออกให้เห็นถึงสมรรถภาพการสอนของครูจากบุคคลที่เกี่ยวข้องทางการศึกษาใน 6 ด้านคือ ด้านวิชาการ ด้านเทคนิคการสอน ด้านคุณธรรม ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณลักษณะเฉพาะในการสอน และด้านมนุษยสัมพันธ์ โดยใช้แบบสอบถามที่มีลักษณะคำถามแบบปลายเปิด (Open Ended Questionnaire)

2.3 นำคำตอบที่ได้รับมาวิเคราะห์เนื้อเรื่อง (Content Analysis) แล้วจัดหมวดหมู่ผสมผสานกับแนวคิดจากการศึกษาเอกสารหรือทฤษฎีเกี่ยวกับการสอน นำมาสร้างเป็นแบบสำรวจซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 7 ระดับ ประกอบด้วยขอรายการจำนวนมากและแต่ละขอรายการจะแสดงลักษณะหรือพฤติกรรมการสอนที่สำคัญของครู

3. การปรับปรุงเครื่องมือ

3.1 การหาความตรงตามเนื้อเรื่อง (Content Validity) ผู้วิจัยใช้วิธีตัดสินความตรงตามเนื้อเรื่อง โดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา จำนวน 11 ท่าน ซึ่งประกอบด้วย อาจารย์ในมหาวิทยาลัย 6 ท่าน ศึกษานิเทศก์ 4 ท่าน และครูวิชาการกลุ่ม 1 ท่าน พิจารณาและให้ข้อเสนอแนะในเรื่องต่อไปนี้

1. ลักษณะและความเหมาะสมของเครื่องมือ
2. ส่วนวนภาษา ความถูกต้องและการสื่อความหมาย
3. ขอรายการเหมาะสมหรือตรงตามด้านต่าง ๆ ในแต่ละหัวข้อเพียงใด

เมื่อรวบรวมขอรายการที่ได้รับการเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไขแล้ว ผู้วิจัยนำขอรายการเหล่านั้นมาเรียบเรียง ให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจ แล้วนำไปพิมพ์เป็นแบบสำรวจการรับรู้พฤติกรรมการสอนของตนเองฉบับสมบูรณ์ต่อไป

3.2 การหาความเที่ยงของเครื่องมือ (Reliability) ผู้วิจัยนำแบบสำรวจการรับรู้พฤติกรรมการสอนของตนเอง ที่ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ไปทดลองใช้กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดลำปางและจังหวัดแพร่ จำนวน 30 คน แล้วนำไปหาความเที่ยง (Reliability) โดยวิธีคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์

ชนิดความคงที่ภายในของครอนบาค (Cronbach Internal Consistency)

(ประคอง กรรมสุต 2525: 52-54)

4. เครื่องมือสำหรับการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสำรวจพฤติกรรมการสอนของครูประถมศึกษา โดยวิธีการให้ครูเป็นผู้สำรวจตนเอง แบบสำรวจเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 7 ระดับ เครื่องมือดังกล่าวมีส่วนประกอบ 2 ส่วน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ เป็นแบบตรวจรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นข้อรายการเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของตนเอง สำหรับการประเมินตนเองของครู เครื่องมือส่วนนี้มีชื่อว่า "แบบสำรวจการรับรู้พฤติกรรมการสอนของตนเอง" พฤติกรรมการสอนในแบบสำรวจ ประกอบด้วยข้อพฤติกรรมใหญ่ๆ 6 ข้อคือ

1. พฤติกรรมด้านวิชาการ
2. พฤติกรรมด้านเทคนิคการสอน
3. พฤติกรรมด้านคุณธรรม
4. พฤติกรรมด้านบุคลิกภาพ
5. พฤติกรรมด้านคุณลักษณะเฉพาะในการสอน
6. พฤติกรรมด้านมนุษยสัมพันธ์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงพฤติกรรมการสอนของครู จากการที่ครูได้สำรวจตนเองในการวิจัยในครั้งนี้
2. เป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารโรงเรียน ผู้บริหารในระดับสูงขึ้นไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งศึกษานิเทศก์ในการติดตามสังเกตการสอนและพัฒนการสอนของครู โดยใช้ข้อมูลจากการวิจัยในครั้งนี้

3. เป็นแนวทางสำหรับการวิจัยในโอกาสต่อไป เพื่อหาเกณฑ์ที่เป็นมาตรฐานสำหรับสร้าง เครื่องมือเพื่อประเมินพฤติกรรมการสอนหรือการประเมินประสิทธิภาพทางการสอนต่อไป

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย